

XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA INFORMATIKA TA'LIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA QARATILGAN TEXNOLOGIYALAR

Abdurazzoqov Ilhom Rustamovich

Mamatmurotov Rufatbek Sherzod o'g'li

Termiz davlat pedagogika instituti Informatika va
uni o'qitish metodikasi kafedresi o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Informatika va axborot texnologiyalari fanini o'qitishda xorijiy mamlakatlar tajribasi shu jumladan Amerika ta'lim tizimining Flipped Classroom modeli asosida dars jarayonini tashkil etish batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: Informatika, Flipped Classroom, ananaviy o'qitish, faol ta'lim, texnik masalalar.

Kirish. Vatanimiz ta'limi keng qamrovli islohotlarni hamda qayta qurish ishlarini amalga oshirishdek murakkab jarayonni boshidan kechirdi va kechirmoqda. Ulardan ko'zda tutilgan maqsad maktab faoliyatini demokratlashtirish uning, insonparvarlik tamoyillarini rivojlantirish, shu asosida o'quv tarbiya ishlari mazmunini, uning shakl va uslubini kompleks yangilash va yanada takomillashtirishdan iboratdir. Yangilangan ta'lim to'la ma'noda yangicha tafakkur, sog'lom fikr demakdir. Hozirgi davrda ta'limning qadr -qimmat, obro' va nufuziga teng darajada uning ijrochilarida tashabbuskorlik, fidoyilik va ishbilarmonlik ham bo'lmog'i zarur.

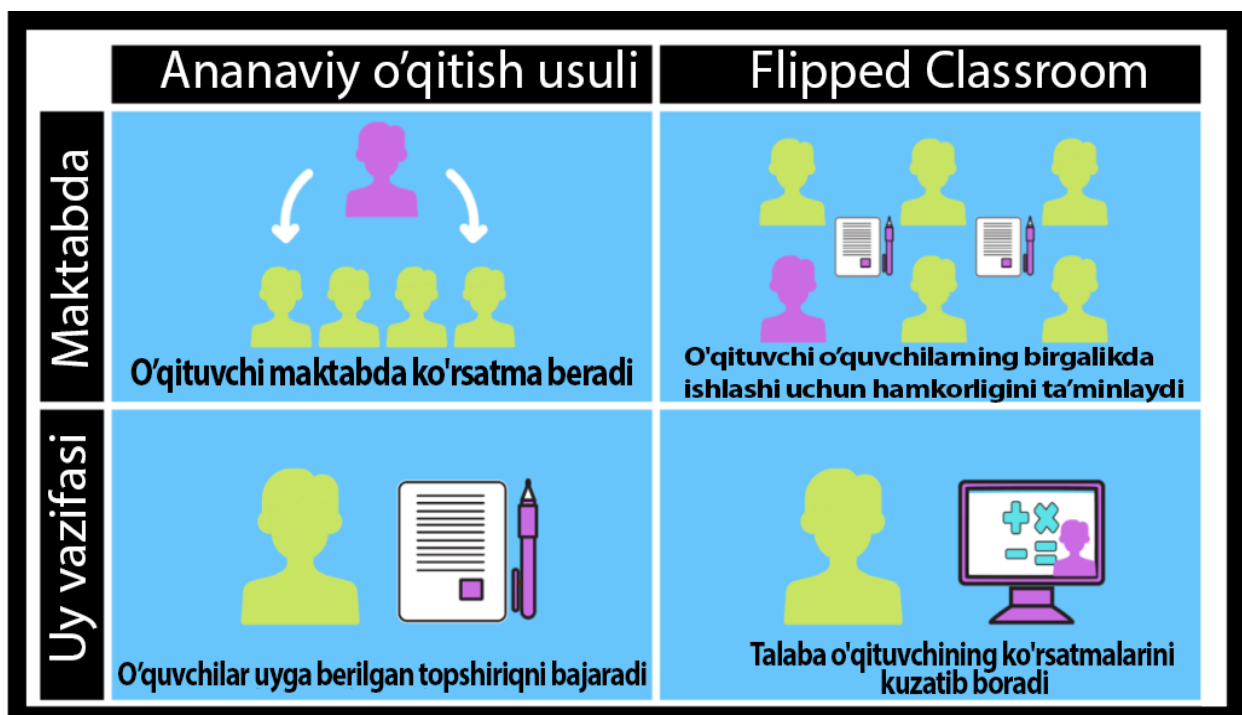
Flipped Classroom modeli

So'nggi yillarda Flipped Classroom modeli o'qitish va o'rganishga innovatsion yondashuv sifatida ta'lim sohasida katta qiziqish uyg'otdi. Bu yondashuv sinfda

o'qitishning an'anaviy modelini o'zgartirishni o'z ichiga oladi, bunda talabalar dars vaqtida yangi tushunchalarni o'rganadilar va darsdan tashqari uy vazifasini bajaradilar. Flipped Classroomda o'quvchilar dars oldidan videolar, maqolalar va viktorinalar kabi o'quv materiallari bilan ta'minlanadi, bu ularga yangi tushunchalarni o'z tezligida o'rganish imkonini beradi.

Flipped Classroom yondashuvi faol o'rganish g'oyasiga asoslanadi, bunda talabalar o'z ta'lim jarayonida faol ishtirok etadilar. Bu yondashuv an'anaviy sinfda o'qitishdan farq qiladi, bunda talabalar passiv tinglovchilar va o'qituvchi markaziy shaxs hisoblanadi. "Flipped Classroom"da o'quvchilarni tanqidiy fikrlash, hamkorlik va muammolarni hal qilish bilan shug'ullanishlari tavsiya etiladi. O'qituvchilar o'quvchilarni o'quv jarayoniga yo'naltiruvchi, yordamchi sifatida ishlaydi.

Flipped Classroom yondashuvi o'quvchilarning faolligini, motivatsiyasini va ta'lim natijalarini yaxshilashi ko'rsatilgan. Talabalarga darsdan oldin o'quv materiallaridan foydalanishga ruxsat berish orqali ular o'z tezligida ishlashlari va savollar berish va tushuntirishlarni izlash uchun ko'proq vaqtga ega bo'lishlari mumkin. Ushbu yondashuv, shuningdek, o'qituvchilarga erta kurashayotgan talabalarni aniqlashga yordam beradi va qo'shimcha yordam beradi.

1-rasm. Ananaviy o'qitish usuli va Flipped Classroom o'qitish usullari ko'rinislari.

Flipped Classroom-ning asosiy afzalliklaridan biri shundaki, u o'qituvchilarga dars vaqtidan samaraliroq foydalanish imkonini beradi. O'qituvchilar ma'ruza o'qish o'rniga, guruh muhokamalari, loyihalar va muammolarni hal qilish mashqlari kabi faol o'rganishga yordam beradigan mashg'ulotlar uchun dars vaqtidan foydalanishlari mumkin. Ushbu yondashuv talabalar o'rtasida hamkorlikni rivojlantiradi, tanqidiy fikrlashni rag'batlantiradi va talabalarga 21-asrning muhim ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Flipped Classroom-ning yana bir afzalligi shundaki, u o'qitishni farqlash imkonini beradi. Talabalar o'quv materiallariga o'z tezligida kirishlari mumkinligi sababli, o'qituvchilar qo'shimcha yordam ko'rsatishi yoki kerak bo'lganda talabalarga qiyinchilik tug'dirishi mumkin. Ushbu yondashuv har bir talabaning o'quv jarayoniga qiyinchilik tug'dirishini va faolligini ta'minlashga yordam beradi. Biroq, Flipped Classroom o'zining qiyinchiliklaridan holi emas. Asosiy muammolardan biri o'quvchilarning darsdan oldingi mashg'ulotlarni bajarish uchun zarur texnologiya va resurslardan foydalanishini ta'minlashdir. O'qituvchilar ham o'zlari taqdim etayotgan materiallar sifatli va qiziqarli bo'lishini ta'minlashlari kerak. Bundan tashqari, o'qituvchilar talabalar ehtiyojlari va fikr-mulohazalari asosida o'z yo'riqnomalarini moslashtirishga tayyor bo'lishlari kerak.

Flipped Classroom biz o'qitish va o'rganish uslubimizni tubdan o'zgartirish imkoniyatiga ega. Talabalarga o'z ta'limini nazorat qilish imkoniyatini berish orqali bu yondashuv mustaqil fikrlashni va o'z-o'zini o'rganishni rivojlantiradi. Shuningdek, u o'qituvchilarga o'qitishni shaxsiylashtirish va talabalarni mazmunli va tegishli o'rganish tajribasiga jalb qilish imkoniyatini beradi. Darsning o'quv maqsadlariga mos keladigan yuqori sifatli va qiziqarli o'quv materiallarini yarating. Bu kontent yaratish uchun boshqa o'qituvchilar yoki mutaxassislar bilan hamkorlik qilishni o'z ichiga olishi mumkin.

O'quvchilarga darsdan oldingi mashg'ulotlarga qanday kirish va bajarish bo'yicha aniq ko'rsatmalar va taxminlarni taqdim eting. Bu batafsil o'quv dasturi

yoki o'quv qo'llanmasini yaratishni o'z ichiga olishi mumkin. Qiziqarli, qiyin va faol o'rganishni rag'batlantiradigan sinf tadbirlarini rejalashtiring va tayyorlang. Bu guruh faoliyati, muammolarni hal qilish mashqlari yoki simulyatsiyalarni yaratishni o'z ichiga olishi mumkin.[16]

Talabalarga o'z bilimlari haqida fikr yuritish va fikr-mulohazalarini olish imkoniyatini yarating. Bu baholashni yaratish yoki sinf faoliyati haqida fikr-mulohazalarni taqdim etishni o'z ichiga olishi mumkin. Talabalar ehtiyojlari va fikr-mulohazalari asosida Flipped Classroom yondashuvini doimiy ravishda baholang va sozlang. Bu mumkin

Flipped Classroom avzalliklari: Sinfda o'qitishning an'anaviy modeli bugungi kun o'quvchilarining ehtiyojlarini qondirish uchun yetarli emas. Texnologiyaning jadal rivojlanishi bilan o'qituvchilar talabalarni jalb qilish va ta'lim natijalarini yaxshilash uchun innovatsion o'qitish usullariga murojaat qilmoqdalar. Ana shunday yondashuvlardan biri so'nggi yillarda mashhurlikka erishgan Flipped Classroom modelidir. Ta'limning ushbu modeli an'anaviy o'rganish usulini o'zgartirishni o'z ichiga oladi, bu erda talabalar dars vaqtida yangi ma'lumotlarni olishadi va darsdan tashqari uy vazifasini bajaradilar. Buning o'rniga, Flipped Classroomda o'quvchilar dars oldidan videolar, maqolalar va viktorinalar kabi o'quv materiallari bilan ta'minlanadi, bu ularga yangi tushunchalarni o'z tezligida o'rganish imkonini beradi. Flipped Classroomning ba'zi afzalliklari:

Faol ta'lim: Flipped Classroom faol o'rganishga yordam beradi, bunda talabalar o'quv jarayonida faol ishtirok etadilar. Talabalar o'zlarining bilim olishlarida faol ishtirok etadilar, tanqidiy fikrlash, hamkorlik va muammolarni hal qilishda ishtirok etadilar. O'qituvchilar o'quvchilarni o'quv jarayoniga yo'naltiruvchi, yordamchi sifatida ishlaydi. Bu yondashuv an'anaviy sinfda o'qitishdan farq qiladi, bunda talabalar passiv tinglovchilar va o'qituvchi markaziy shaxs hisoblanadi. Dars oldidan o'quv materiallaridan foydalanish imkoniyati tufayli talabalar o'z tezligida ishlashlari va savollar berish va tushuntirishlar izlash uchun ko'proq vaqtga ega bo'lishlari

mumkin. Ushbu yondashuv, shuningdek, o'qituvchilarga erta kurashayotgan talabalarni aniqlashga yordam beradi va qo'shimcha ishlashga yordam beradi.

Texnik masalalar - Flipped Classroom barqaror va ishonchli internet ulanishini talab qiladi. Sekin internet tezligi yoki veb-saytning ishdan chiqishi kabi texnik muammolar o'quv jarayonini buzishi va talabalar va o'qituvchilar uchun umidsizlikka olib kelishi mumkin. Maktablar uchun texnik muammolarni zudlik bilan hal qilish uchun ularning ta'sirini minimallashtirish uchun rejaga ega bo'lish muhimdir.

Xulosa.

Flipped Classroom ham talabalar, ham o'qituvchilar uchun moslashuvchanlik va qulaylikni ta'minlaydi. Talabalar o'quv materiallariga istalgan vaqtda va istalgan joydan kirishlari mumkin, bu ularga o'z ishlarini bajarishni osonlashtiradi. O'qituvchilar, shuningdek, o'quvchilar taraqqiyotini kuzatishni osonlashtirib, masofadan turib fikr-mulohaza va yordam berishlari mumkin. Flipped Classroom 21-asrning tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish, hamkorlik va muloqot kabi qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu ko'nikmalar zamonaviy ishchi kuchida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur va ish beruvchilar tomonidan tobora ko'proq talab qilinmoqda. Flipped Classroom shaxsiylashtirilgan ko'rsatmalar va fikr-mulohazalarni taqdim etish orqali o'qituvchi va talaba munosabatlarini yaxshilaydi. O'qituvchilar o'quvchilarning shaxsiy ehtiyojlari va kuchli tomonlarini tushunib, ular bilan yaqinroq ishlashlari mumkin. Ushbu yondashuv, shuningdek, o'quvchilarni o'z bilimlarida faolroq rol o'ynashga undaydi va ijobiy natijalarga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. M.Aripov, M.Muhammadiyev. Informatika, information texnologiyalar. Darslik. T.: TDYuI, 2004 y.
2. M.Aripov, M.Fayziyeva, S.Dottayev. Web texnologiyalar. O'quv qo'llanma. T.: "Faylasuflar jamiyati", 2013 y.

3. *Iacopo Falciani (2020). "Flipped classroom". Europass Teacher Academy. Retrieved 2022-12-16.*

4. *Ryback, D.; Sanders, J. (1980). "Humanistic versus traditional teaching styles and student satisfaction". Journal of Humanistic Psychology. 20 (87): 87–90. doi:10.1177/002216788002000106. S2CID 143316058 .*

5. *Strauss, Valerie (3 June 2012). "The flip: Turning a classroom upside down". The Washington Post.*

6. *Abeysekera, Lakmal; Dawson, Phillip (2015). "Motivation and cognitive load in the flipped classroom: definition, rationale and a call for research".*

7. *M.Karimova MODELING OF TEXT RECOGNITION IN IMAGES.*

8. *2022/10/28 Journal Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development Volume 11. Issue Vol.8(2022) Pages 257–267.*

9. *M.Karimova, D Abdullayeva.NEURAL NETWORKS AND THEIR MAIN PROPERTIES. 2023/5/21 Journal Open Access Repository Volume 9 Issue 5 Pages 167-172.*

10. *САТТОРОВ, С. (2023). ДАРС ЖАРАЁНИДА ЎҚУВЧИЛАР ОНГЛИ ИНТИЗОМЛИЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ. Journal of Pedagogical and Psychological Studies, 1(6), 3–8. Retrieved from.*

11. *Satorov Sardor Abdimuradovich. DISCIPLINE AND THE DYAD OF "MASTER-STUDY" 19.05.2023 International Scientific Journal "Science and Innovation". Series B. Volume 2 Issue 5.*

12. *Abdurazzoqov Ilhom Rustamovich. (2022). FRANSIYA VA AVSTRALIYA DAVLATLARIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINING RIVOJLANISHI, O‘QITISHDA QO‘LLANILADIGAN METODLAR . World Scientific Research Journal, 8(1), 123–126.*